

Obsah

Historie oboru	11
1 Ucho - auris	13
1.1 Embryologie	13
1.2 Několik poznámek k vývojové anatomii ucha	14
1.3 Fyziologie sluchového analyzátoru	16
1.4 Fyziologie vestibulárního aparátu	18
1.5 Vyšetřování ucha	18
1.5.1 Anamnéza	18
1.5.2 Zevní aspekce a palpance	19
1.5.3 Otoskopie	19
1.5.4 Zkoušky funkce tuby	21
1.5.5 Vyšetřování ucha rentgenem	23
1.6 Vyšetřování sluchu u dětí	25
1.7 Metody vyšetření sluchu na specializovaných pracovištích	27
1.7.1 Impedanční audiometrie (tympanometrie)	29
1.7.2 Audiometrie na základě evokovaných potenciálů	32
1.7.3 Otoakustické emise	34
1.8 Základní typy poruch sluchu u dětí	34
1.9 Vrozené vývojové poruchy zevního ucha	37
1.9.1 Boltec	37
1.9.2 Zvukovod	40
1.9.3 Ušní adnex	40
1.10 Vrozené vývojové poruchy středního a vnitřního ucha	42
1.11 Cerumen	43
1.12 Cizí tělesa ve zvukovodu a poranění zevního ucha	45
1.12.1 Cizí tělesa ve zvukovodu	45
1.12.2 Poranění zevního ucha	47
1.12.3 Exostózy ve zvukovodu	47
1.13 Záněty zevního ucha	48
1.13.1 Otitis externa difusa neonatorum	48
1.13.2 Ekzém boltce a zevního zvukovodu	48
1.13.3 Furunculus meatus auditorii externi - nežit zevního zvukovodu	50
1.13.4 Hlíza, flegmona, zánět okostice	51
1.13.5 Růže - erysipelas	52
1.13.6 Plísňový zánět kůže zvukovodu - otitis externa mycotica	52
1.13.7 Perichondritis boltce a zevního zvukovodu	52
1.13.8 Záněty virové	53
1.14 Tumory zevního ucha	54
1.14.1 Histiocytosis X spánkové kosti	55

1.15	Choroby středního ucha - akutní záněty středního ucha u dětí a jejich komplikace	55
1.15.1	Záněty středního ucha u novorozenců a kojenců	55
1.15.2	Záněty u batolat a starších dětí	60
1.16	Recidivující středoušní záněty u dětí - otitis media acuta recidivans	62
1.17	Maskující účinek antibiotik na průběh akutních zánětů středního ucha a mastoiditidy v dětském věku	67
1.18	Komplikace akutního středoušního zánětu	69
1.18.1	Mastoiditis - mastoiditida	69
1.18.2	Antromastoidektomie	72
1.18.3	Recidivy mastoiditidy	73
1.18.4	Latentní mastoiditida - mastoiditis latens	73
1.19	Chronické záněty středního ucha u dětí	74
1.19.1	Otitis media chronica mesotympanalis - otitis media chronica simplex	76
1.19.2	Otitis media chronica epitympanalis	78
1.19.3	Cholesteatom	79
1.19.4	Otitis media chronica secretorica	84
1.19.5	Chronická adhezivní otitida - otitis media chronica adhaesiva	87
1.20	Intratemporální komplikace zánětu středního ucha - labyrinthitidy	88
1.21	Intrakraniální komplikace zánětu středního ucha	89
1.21.1	Trombóza esovitého splavu a otogenní sepse (septicopyaemia otogenica)	89
1.21.2	Otogenní hnisavá leptomeningitida - leptomeningitis purulenta otogenes	90
1.21.3	Indikace k operaci	91
1.22	Poškození lícního nervu při onemocněních ucha	91
1.22.1	Topografická diagnostika léze lícního nervu	92
1.23	Poranění středního ucha	93
1.24	Neurinom sluchového nervu - neurinoma nervi acustici	94
1.25	Paragangliom - chemodektom	95
1.26	Neuritis nervi vestibulo-cochlearis	96
1.27	Ototoxické léky	96
1.28	Otalgie neotogenního původu	100
2	Nos a vedlejší nosní dutiny - nasus et sinus paranasales	103
2.1	Embryologie dutiny ústní, nosní a obličeje	103
2.2	Anatomie vedlejších nosních dutin	103
2.2.1	Topografické vztahy vedlejších nosních dutin k okolí	106
2.3	Fyziologie nosu a vedlejších nosních dutin	106
2.4	Vyšetřovací metody nosu a vedlejších nosních dutin	109
2.5	Vývojové vady nosu	120

2.6	Atresio choanarum	124
2.7	Úrazy nosu	129
2.8	Cizí tělesa v nose	133
2.9	Onemocnění kůže zevního nosu	135
2.10	Krvácení z nosu - epistaxis	137
2.11	Hematom a absces nosního septa - haematoma et abscessus septi nasi	139
2.12	Rýmy u dětí	140
2.12.1	Akutní rýma u novorozenců a kojenců	140
2.12.2	Akutní rýma u batolat a starších dětí	142
2.12.3	Akutní rýma při infekčních chorobách	143
2.13	Nosní kapky	144
2.14	Chronické rýmy	145
2.14.1	Chronická rýma - rhinitis chronica catharalis	146
2.14.2	Chronická hypertrofická rýma - rhinitis chronica hypertrophica	146
2.14.3	Chronická atrofická rýma bez zápachu - rhinitis chronica atrophica sine foetore	147
2.14.4	Chronická atrofická rýma se zápachem - ozéna - rhinitis chronica atrophica cum foetore	148
2.15	Alergické rýmy	149
2.15.1	Senná rýma - rhinitis allergica sesonalis - pollinosis	149
2.15.2	Nesezónní alergická rýma - rhinitis allergica non sesonalis	150
2.15.3	Vasomotorická rýma	153
2.16	Sinusitidy v dětském věku	153
2.16.1	Akutní sinusitida	154
2.16.2	Prolongované a recidivující sinusitidy	155
2.16.3	Chronické sinusitidy	156
2.16.4	Léčení sinusitid	159
2.16.5	Polypy	161
2.17	Komplikace sinusitid	162
2.17.1	Osteomyelitida horní čelní kosti	164
2.17.2	Trombóza kavernózního sinu	165
2.17.3	Sinobronchitida	165
2.18	Nádory nosu a vedlejších nosních dutin	167
2.18.1	Benigní nádory	167
2.18.2	Fibrózní dysplazie	168
2.18.3	Maligní nádory	169
3	Ústní dutina a hltan - cavum oris et pharynx	171
3.1	Embryologie	171
3.2	Fyziologie hltanu	171
3.3	Vyšetřovací metody hltanu	172

3.3.1	Hodnocení tonzil	173
3.4	Vývojové anomálie	175
3.4.1	Anomálie jazyka	175
3.4.2	Rozštěpové děti - děti s rozštěpy rtů a patra	176
3.4.3	Submukózní rozštěp patra	179
3.5	Slinné žlázy	179
3.5.1	Zduření slinných žláz - sialopatie	180
3.5.2	Cystické útvary	183
3.5.3	Zánět slinných vývodů - sialodochitida	185
3.6	Úrazy hltanu	185
3.6.1	Cizí tělesa v hltanu	186
3.7	Akutní zánětlivé choroby ústní dutiny	187
3.7.1	Absces spodiny úst a jazyka	187
3.8	Akutní zánětlivé choroby hltanu	188
3.8.1	Akutní zánět nosohltanu, retronazální angína, akutní adenoiditida	188
3.8.2	Akutní faryngitida - pharyngitis acuta	189
3.9	Angíny	189
3.9.1	Katarální angína - angina catarrhalis	190
3.9.2	Folikulární angína - angina phollicularis	190
3.9.3	Lakunární angína - angina lacunaris	191
3.9.4	Adenovirová angína	191
3.9.5	Herpangína - angina herpetica	192
3.9.6	Angina ulcero-membranacea Plaut-Vincenti-Simanovski	192
3.9.7	Angína plísňová - candidamycosis	193
3.9.8	Tonsillitis lingualis	193
3.9.9	Hyperkeratosis tonsillaris - pharyngomycosis leptothricis	194
3.10	Onemocnění hltanu při infekčních chorobách	194
3.10.1	Spálová angína	194
3.10.2	Záškrt - diphtheria	194
3.10.3	Spalničky - morbilli	195
3.10.4	Angína při infekční mononukleóze - angína monocytární	195
3.10.5	Angína při agranulocytóze - angina agranulocytotica	196
3.10.6	Angína při hemoblastóze	197
3.11	Komplikace angín	197
3.11.1	Septická angína	197
3.11.2	Paratonzilární absces - abscessus paratonsillaris	197
3.11.3	Absces retrofaryngeální - abscessus retropharyngealis	199
3.11.4	Tonzilogenní sepse - sepsis post anginam	200
3.12	Chronické záněty hltanu	201
3.12.1	Chronická faryngitida - pharyngitis chronica	201
3.13	Lymfatický hltanový kruh Pirogov-Waldayerův	202

3.13.1 Nosohltanová mandle - tonsilla pharyngea, adenoidní vegetace - vegetationes adenoideae	202
3.14 Tonzily	210
3.15 Fokální - ložisková infekce, fokální - ložiskové choroby	222
3.16 Nádory hltanu	223
3.16.1 Juvenilní angiofibrom nosohltanu (fibroma juvenile, bazální fibroid nosohltanu)	224
3.16.2 Maligní tumory nosohltanu	228
3.17 Kongenitální krční cysty a píštěle	228
3.17.1 Cysty a píštěle krční mediální - cystes et ductus colli medianae	229
3.17.2 Cysty a píštěle krční laterální - cystes et ductus colli laterales	230
3.17.3 Aberantní štítná žláza	232
3.18 Lymfatické uzliny hlavy a krku a jejich patologie	233
3.19 Angiomy	239
3.19.1 Hemangiomy	239
3.19.2 Lymfangiomy	241
4 Hrtan, průdušnice, průdušky - larynx, trachea, bronchi	243
4.1 Embryologie dolního oddílu dýchacích cest	243
4.2 Anatomie trachey a bronchů	243
4.3 Vyšetřovací metody hrtanu	245
4.3.1 Nepřímá laryngoskopie	245
4.3.2 Přímá laryngoskopie	248
4.3.3 RTG vyšetření hrtanu	250
4.3.4 Vyšetřování hrtanu ultrazvukem	251
4.3.5 Tracheobronchoskopie	251
4.4 Sufokující stavy u dětí	255
4.4.1 Kongenitální anomálie	255
4.4.2 Zánětlivé procesy hrtanu a hltanu	262
4.4.3 Hrtanové edémy	262
4.4.4 Úrazy	262
4.4.5 Laryngospasmus	262
4.5 Akutní zánětlivá onemocnění hrtanu	263
4.5.1 Epiglottitis acuta - laryngitis supraglottica	263
4.5.2 Akutní subglotická laryngitida - pseudocroup - - laryngitis acuta subglottica	263
4.5.3 Akutní stenozyující laryngotracheobronchitida Maligní fibrinózní laryngotracheobronchitida	265
4.6 Chirurgické zákroky při akutních stenózách hrtanu a trachey	267
4.6.1 Intubace	267
4.6.2 Tracheotomie	269
4.6.3 Tracheostomie	271

4.7 Úrazy hrtanu	273
4.8 Cizí tělesa v dolních dýchacích cestách	274
4.9 Nervové poruchy hrtanu	281
4.9.1 Laryngospasmus	281
4.9.2 Obrný hrtanových svalů	282
4.10 Chronické stenózy hrtanu a trachey	282
4.11 Nádory hrtanu u dětí	285
4.11.1 Benigní nádory	285
4.11.2 Maligní nádory hrtanu u dětí	288
4.12 Bronchiektazie	288
5 Jícen - oesophagus	291
5.1 Embryologie jícnu	291
5.2 Anatomie jícnu	291
5.3 Metody vyšetřování jícnu	291
5.4 Poranění jícnu	293
5.4.1 Poleptání jícnu	294
5.5 Stenózy jícnu	295
5.6 Cizí tělesa v jícnu	296
5.7 Gastroezofageální reflux	298
5.8 Vývojové anomálie jícnu	298
6 Foniatrie	299
6.1 Řeč	299
6.1.1 Poruchy vývoje řeči	299
6.1.2 Patlavost - dyslalia	299
6.1.3 Dysartria	300
6.1.4 Lehká mozková dysfunkce (malé mozkové poškození)	300
6.1.5 Koktavost - balbuties	301
6.1.6 Breptavost - tumultus sermonis	303
6.2 Hlas	303
6.2.1 Hlasové poruchy	305
6.3 Sluch	308
6.3.1 Hluchota	308
6.3.2 Zbytky sluchu	309
6.3.3 Nedoslýchavost	309
6.3.4 Oboustranné ohluchnutí	310
6.3.5 Centrální vady sluchu	311
6.3.6 Sluchadla	312
7 Seznam použité literatury	315